

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **A. S.**, zast. JUDr. Marií Brožovou, advokátkou, AK Bolzanova 1, 110 00 Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, ze dne 7. 9. 2004, č. j. 52 Az 11/2005 – 21,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, ze dne 7. 9. 2004, č. j. 52 Az 11/2005 – 21 **se zrušuje** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pob. Pardubice shora byla odmítnuta žaloba ze dne 30. 5. 2005, jíž se žalobce – stěžovatel - domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra, kterým nebyl stěžovateli udělen azyl v České republice z důvodů nesplnění podmínek uvedených v ustanoveních § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů a zároveň bylo uvedeno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v platném znění.

Stěžovatel včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pob. Pardubice, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 28. 4. 2005, č. j. OAM-3624/VL-07-C09-2004, o neudělení azylu podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Tuto nezákonnost shledává v tom, že jako cizinec mluví jen lámanou češtinou, k vypracování žaloby si musel zvolit prostředníka, přesto ze žaloby vyplývá podstatné, tj. proti jakému rozhodnutí směřuje, jsou označeny strany sporu a rozsah napadení, tj. týká se všech výroků rozhodnutí a napadá se nesprávné posouzení skutkového stavu ve smyslu tvrzení uváděných do protokolu během výslechu a také předložených důkazů: protokolem o výslechu a informací o stavu dodržování práv v A., které jsou součástí soudního spisu. Žalovaný podcenil okolnosti jeho tíživé situace a zlehčoval působení extrémistických muslimských skupin působících v A. v rozporu s aktuálními zprávami, které si sám opatřil. Také krajský soud nedodržel poučovací povinnost ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s., když jej nevyzval k opravě nebo odstranění vad podání. Elegantně se vyhnul jakémukoli přezkoumání rozhodnutí žalovaného, pokud jde o činnost extrémistických skupin a dodržování lidských práv v A. Nezkoumal ani dostupné zprávy předložené žalovaným. Měl také možnost sám doplnit důkazy. Byla porušena zásada zjištění materiální pravdy a úplného zjištění skutkového stavu i zásada spravedlnosti řízení a rovnosti účastníků řízení. Povinností soudu je na základě výzvy k doplnění podání zabezpečit, aby neúplné podání bylo opraveno. Krajský soud nesprávně argumentuje, když uvádí, že odstraňovat vady žaloby v jeho případě není možné s ohledem na lhůtu uvedenou v § 72 odst. 1 s. ř. s., když rozhodnutí mu bylo doručeno 25. 5. 2005, žaloba byla podána dne 30. 5. 2005 a dvouměsíční lhůta skončila 25. 7. 2005, tzn. i v rámci nesprávného názoru měl krajský soud dostatečný čas ho požádat o doplnění žaloby a odstranění vady. Nesouhlasí s názorem, že doplnění podání a lhůta stanovená předsedou senátu k opravě je omezena dvouměsíční lhůtou v rámci § 72, tzv. rozšíření žaloby se netýká doplnění žaloby a odstranění případných vad, proto jejich odstranění může být provedeno i nad rámec této dvouměsíční lhůty. Dále se zaměřuje na skutečnost, že se krajský soud vyhnul přezkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 a § 91 zák. o azylu. Popisuje situaci v Alžíru a uzavírá, že tam nejsou zajištěny podmínky pro bezpečný a důstojný život a přípravu na budoucí povolání. Z tohoto důvodu stěžovatel navrhuje zrušit napadené usnesení krajského soudu a zároveň žádá, aby byl jeho kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že se nedomnívá, že prohlášení stěžovatele o nesprávném posouzení skutkového stavu představovalo důvod nezákonnosti rozhodnutí a pokud jde o námitku nesprávné argumentace soudem, v daném případě odstraňovat vady již není možné s ohledem na lhůtu uvedenou v § 72 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel zapomíná, že mu od doručení rozhodnutí správního orgánu ve věci azylu neběžela zmiňovaná lhůta obecná dvouměsíční, ale zvláštní zákonem o azylu stanovená patnáctidenní lhůta.

Krajský soud, který žalobu odmítl shora označeným usnesením, uvedl, že pravomocné rozhodnutí správního orgánu soud přezkoumává podle § 75 odst. 2 s. ř. s. pouze v mezích žalobních bodů v žalobě uvedených, přičemž tato žaloba musí obsahovat náležitosti vyplývající z ustanovení § 71 odst. 1 písm. a) až f) s. ř. s. a jejím základem musí být podle § 65 odst. 1 s. ř. s. tvrzené porušení práv úkonem správního orgánu napadeným danou žalobou spočívající v porušení žalobcem označeného právního předpisu. U stěžovatelovy žaloby tyto náležitosti, jež by soudu umožňovaly o věci rozhodnout, soud neshledal, když se stěžovatel omezil v zásadě jen na velmi obecné vyjádření nesouhlasu s napadeným rozhodnutím žalovaného. Bez doplnění žaloby, zejména o její petit, tvrzení důvodu nezákonnosti a označení napadaných výroků rozhodnutí, nebylo dle názoru krajského soudu možno o věci dále jednat; přitom doplnění těchto náležitostí stěžovatelem bylo již v dané věci nepřípustné s ohledem na marné uplynutí lhůty pro podání žaloby, jež je zároveň podle § 71 odst. 2 s. ř. s. lhůtou pro rozšíření žaloby o žalobní body či napadané výroky rozhodnutí. V dané situaci s ohledem na uplynutí této lhůty shledal krajský soud jako nadbytečné i poučování stěžovatele za účelem odstranění vad, neboť tyto vady byly pro uplynutí lhůty

již neodstranitelné. Z těchto důvodů krajský soud tento opravný prostředek postrádající dle jeho názoru základní náležitosti žaloby ve správním soudnictví usnesením odmítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Brně v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud považuje za vhodné předeslat, že není jeho úkolem znovu komplexně posuzovat otázku, zda stěžovateli měl či neměl být žalovaným azyl přiznán, nýbrž má posoudit, zda předchozí řízení trpělo vadami spadajícími pod vymezení v § 103 odst. 1 s. ř. s. tvrzenými v kasační stížnosti, popřípadě některými dalšími vadami, k jejichž přezkumu je Nejvyšší správní soud povolán v řízení zahájeném platně podanou kasační stížností z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud vychází z ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., které je třeba chápat jako vyjádření možnosti dané soudům meritorně se nezabývat podáními, jež nesplňují náležitosti kladené na žaloby ve správním soudnictví, a tedy například neposkytují soudu dostatek informací k tomu, aby vůbec mohl meritorně rozhodnout. Je přitom třeba rozlišovat na straně jedné takové nedostatky v podání, jež zakládají poučovací povinnost soudu, aby nebyla odepřena spravedlnost ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod či čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, přičemž důsledkem nesplnění této poučovací povinnosti by byla nezákonnosti takového rozhodnutí soudu (srov. nálezy II. ÚS 79/94, I. ÚS 63/96, II. ÚS 127/96, a na straně druhé takové nedostatky, které nelze odstranit ani po poučení soudem, neboť jejich závažnost zabraňuje soudu posoudit žalobu jako žalobu vůbec, a v takovém případě nezbývá soudu než podání odmítnout.

Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.

Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.

V tomto případě žaloba obsahovala přesné označení rozhodnutí žalovaného, vyjádření zásadního nesouhlasu s jeho obsahem, důvod, pro který má stěžovatel za to, že jeho požadavek na udělení azylu je oprávněný, totiž tíživou životní situací a právo žít v bezpečí, návrh na zrušení správního rozhodnutí. Prostor pro úvahu o rozšíření žaloby ve smyslu § 71 odst. 2 s. ř. s. Nejvyšší správní soudu nevidí. Stěžovatel rozhodnutí žalovaného převzal dne 25. 5. 2005 a žalobu podal u věcně a místně příslušného soudu dne 30. 5. 2005, tedy v rámci 15 denní lhůty, jak ji stanoví § 32 v odstavci prvním zákona o azylu. Krajský soud se s žalobou seznamuje bezprostředně dne 1. 6. 2005 a žádá po žalovaném připojení správního spisu a vyjádření k žalobě. Dne 2. 6. 2005 zasílá poučení o složení senátu oběma stranám sporu; dne 26. července téhož roku pak vyzývá stěžovatele k replice stran vyjádření žalovaného úřadu a současně k vyjádření souhlasu s rozhodnutím ve věci samé bez jednání. Tímto postupem krajský soud stěžovatele uvedl do situace, že se mohl oprávněně domnívat, že žalobu v té podobě, jak ji uplatnil, lze soudem projednat a není žádný důvod pro její

odmítnutí pro nedostatek formy. Seznámil-li se soud s obsahem žaloby zjevně v době běhu lhůty, ve které lze vady podání odstranit, bylo jeho povinností vyzvat k odstranění vad podání v rozsahu nezbytném k tomu, aby ve věci mohl rozhodnout. Jestliže tak neučinil a naopak celým svým postupem zřetelně dával najevo vůli věci se zabývat meritorně, ačkoliv měl dostatek času pro odstranění vad podání, nepostupoval v souladu s ustanovením § 37 odst. 5 a § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., který s výzvou k odstranění vad počítá.

Z uvedeného důvodu soud usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby zrušil podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. pro nezákonnost a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž vyzve stěžovatele k odstranění vad podání.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Krajský soud v Hradci Králové, pob. Pardubice v novém rozhodnutí (§ 120 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 31. ledna 2006

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu